

„Primorec“ izhaja vsakih štirinajst dni kot priloga „Soči“ brezplačno; drugače stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto 80 kr.; za tuje države več poštne stroški. „Soča“ z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 4 gld. 40 kr. — Uredništvo in upravnništvo je v Tržni ulici (Mercato) 12, II.

Primorec

Domači oglasi sprejemajo se le iz narodnih krogov. Plačujejo se: za šesterostopno petilvrsto enkrat 5 kr., dvakrat 9 kr., trikrat 12 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej. — Posamične številke se prodajajo po 2 kr. — Rokopisi se ne vračajo.

Goriške novice.

„Goriški Sokol“ ni imel sreče s svojo spomladansko veselico. Že med pripravi so bile nastale razne ovire — največ zdravstvene — ki so dosegle svoj vrhunec uprav na dan veselice. Zvečer, ko bi občinstvo imelo zapustiti svoje hiše in priti k veselici, začel je liti takó gost dež, da je bilo treba prav posebne razpoložnosti, kdor je šel izpod strehe. Zató je bilo občinstvo maloštevilno. — Malo pred početkom veselice je pa došlo naznanilo, da vodja tamburaškega zbora g. Korsič ne more priti, ker mu sinček umira na davici. Vsled tega so odpadle razne točke sporeda, druge se pa brez vodje niso mogle dovršiti takó, kakor smo vsi želeli. — Toda igra „Francosko-pruska vojska“ je vzbudila mnogo smeha, ker bila je dobro predstavljena. Igrale so g.čne Cej, Ida Božič in Fabiani ter g.dje Janša, Mužič in Žnidaršič. — Po sporedu se je vršila domača zabava, ki je bila zaključena ob 2. popolnoči. Kar je poprej pomanjkovalo na živahnosti, dohiteli smo pri tej zabavi, da je gotovo vsak udeleženec zadovoljno zapustil prostore „Goriškega Sokola.“

Sokolova telovadnica. — „Goriški Sokol“ dobi polagoma tudi svojo telovadnico, s katero se-le postane vreden svojega naslova „telovadno društvo.“ Naš vrli „Sokol“ ima že svoj tamburaški zbor, ki takó lepó napreduje, da moramo tamburašem in zlasti njih vodju g. Korsiču kar častitati. Ali ko dobi „Sokol“ še svojo telovadnico, da bo mogel tudi v telovadbi tekmovali z drugimi enakimi društvi, tedaj mu bo mogoče v resnici na vse strani po svojih močeh zadoščati krasni nalogi, ki mu je določena v goriškem mestu in okolici.

O prostoru za telovadnico bomo govorili o drugi priliki. — Za danes naznanimo le, da kegljaški klub je daroval „Goriškemu Sokolu“ ves svoj denarni preostanek, ki znaša blizu 70 gld., za nakup telovadnega orodja. Stroškov bo sicer veliko več, ali začetek je s tem narejen, kar nam daje upanje, da se dobé polagoma tudi drugi viri, iz katerih si nabavimo vse, česar nam treba v dobro urejeni telovadnici. Presrečna hvala kegljaškemu klubu na tem res plemenitem koraku v korist našega društvenega in narodnega napredka v goriškem mestu.

Kegljaški klub. — Kakih 20 gospodov iz čitalniške srede si je tudi v letošnji zimski dobi osnovalo kegljaški klub, ki je imel vsako soboto svoje večere v hotelu „pri ogerski kroni“, ki se zdaj imenuje „Suda Grand Hotel.“ — Kegljaški večeri so bili prav živahni. — V soboto je klub zaključil kegljaško dobo. Navzočih je bilo dve tretjini vseh udov, ki so na predlog denarničarja (našega urednika) soglasno vse klubovo imetje darovali „Gori-

škemu Sokolu“ za nakup telovadnega orodja. Ker ima denarničar poterjati še precejšnje število kaznij zaradi izostajanja, utegne „Sokol“ dobiti nad 70 gld. v omenjeni namen.

Volitve v Gorici. — V ponedeljek so pričele dopolnilne volitve za mestno starašinstvo goriško. Isti dan sta bila izvoljena v III. razredu dosedanji župan dr. Maurovich in dr. Gresic; prvi je dobil 255, drugi 152 glasov od 267 volilcev. Protikandidat dr. Gresica je bil dr. Pittamitz, ki je pa dobil le 115 glasov. Sicer bi bila po mestnem statutu njegova izvolitev neveljavna, ker je v mestni službi. — Takó so bili torej vsi trije laški kandidati slovenske krvi. Tako je skrpano to „italijanstvo“ Gorice, na katero so naši nasprotniki takó ponosni. — V sredo je volil II. razred. Izvoljen je bil edini kandidat laško-židovske stranke c. kr. major Catinelli. — Jutri bo volil prvi razred.

Nov zobozdravnik. — Zdravnik Rajmund Czar, v ulici Contavalle št. 2. (nasproti dr. Rojca), je dobil za svoj zobozdravilski oddelek izvrstno mlado moč v osebi g. V. Kožnarja, ki se je izučil v nekem slovečem zavodu na Dunaju. — Ob sredah in sobotah od 2 do 3. pop. bo ubožcem brezplačno izdiral zobé.

Poštna podružnica. — Že pred leti smo pisali o potrebi, naj bi se v Gosposki ulici v Gorici osnoval pošni urad; tudi dr. Gregorčič je to zahtevo utemeljil v državnem zboru. — Še le te dni se je tudi naša kupčijska zbornica poprijela te misli in sklenila, prositi za poštno podružnico v Gosposki ulici.

Deputacija. Že 15. t. m. se je predstavila na merodajnih mestih deputacija gg. dr. Rojca in županov Antona Klančiča v Podgori, Antona Mozetiča v Solkanu in Andreja Konjediča v Plaveh, da so v imenu slovenskega prebivalstva protestovali proti sklepu osrednje komisije za obrtni pouk, naj bi se v Gorici osnovala le laška strokovna šola za umetno rezljarstvo in mizarstvo, o čemur je poročal zadnji „Primorec“. Podali so vladi tudi pisano spomenico v tej zadevi.

Nekatera županstva so že poslala vladi v imenu starašinstev prošnje, naj bi ostala pri svojem prvotnem predlogu in ustanovila v Gorici gori omenjeno obrtno šolo s slovenskim učnim jezikom. V teh prošnjah je neoporečno dokazano, da ta šola bi služila nad 100.000 Slovincem v Gorici in goriškem okraju in le 12.000 Italijanom; ako pa štejemo prebivalstvo cele dežele, dobimo celó pe zadnjem ljudskem štetju 145.000 Slovencev in komaj 75.000 Lahov. — Tista županstva, ki niso še tega storila, naj bi ne zamudila te prilike, ko je v resnici potrebno, da se oglašimo in slovesno protestujemo proti spletkam barona Ritterja.

Osepnice. — V Lokvi pri Divači že od velike noči ni šole zaradi osepnice med otroci, katerih je že pet umrlo. Tudi v drugih krajih vlada med mladino ta nadležna bolezen, posebno v tržaški okolici.

Davica. — V Gorici se je pojavila med otroci davica (difteritis); znanih je več težkih slučajev. — V takih časih morajo biti stariši jako pozorni.

Zborovanja „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ se bo letos vršilo avgusta meseca v naši Gorici. Učera je imel pripravljani odsek sejo, v kateri se je razgovarjal o pripravah za dostojno vsprejetje slovenskega učiteljstva na goriških tleh. Poročali homo natančneje o svojem času.

Neumnost ali hudobija? — „Corriere“ od torka pripoveduje svojim vernim ovčicam, da Slovenci v Gorici nimamo nikake pravice do slovenskih šol, ker smo tu le gostje in ne plačujemo niti 1000 gld. občinskih doklad.

Da je nasprotno stokrat bolj podobno resnici, za to se „Corrierovi“ modrijani seveda ne brigajo. Židje in pravi Italijani ter pollašeni Nemci so „privandrali“ na slovenska tla v Gorico s trebuhom za kruhom; oni so torej tukaj le gostje. Pravi Italijani plačujejo torej ubogo malo davkov, a še tiste morajo zaslužiti pri Slovencih. Da ni Slovencev v njihove štacune, pisarnice, itd., bi še suhe polente ne imeli. Pride čas, ko se to tudi zgodi. Le hujskajte!

Kozce. — V Gorici nastale so v neki hiši pri soškem mostu kozce. Oblastnije so ukrenile vse previdnostne naredbe, da bi se bolezen omejila le na eno hišo.

V Ločniku je bila začela velika gonja za slovenskimi otroci, da bi jih odvzeli dosedanjemu otroškemu vrtu in poslali v Legin. Ali njih napor ima doslej le malo uspeha, dasi „Corriere“ pripoveduje, da so vsi otroci zbežali iz slov. otroškega vrta. To je le lahonška srčna željica in nič drugega. — Ako je resnično, da se je v „Legin“ otroški vrt vpisalo 160 otrok, potem mora „Lega“ ustanoviti še en vrt, ker sedanji prostori ne zadoščajo niti polovici otrok. Čujemo tudi, da sprejemajo otroke pod postavno starostjo treh let.

Terorizem v Ločniku. — Neki ženi v L., ki ima dve deklici v slovenskem otroškem vrtu, so nekateri hujškači zagrozili, da ji poréžejo trte v vinogradu, ako ne pošlje deklic v „Legin“ vrt. Ker je tako rezanje vinogradov v L. prišlo že v modo, se je žena močno prestrašila in deklici res vzela iz slov. otr. vrta. Radovedni smo, kakó daleč si bodo še upali v takem ustrahovanju. Ali žakelj bo kmalu poln!

V Črničah zvišajo zvonik. Delo je prevzel stavbarski mojster v Renčah za 2400 gld.

Ščuvanje. — Vse lahonstvo se pripravlja na tretjo glavno skupščino „Lege-

Nazionale,* ki se bo vršila v Gorici. Učerajšnji „Corriere“ je priobčil dopis iz Trbiža, v katerem tamkaj stanujoči Lahji pozdravljajo Gorico kot trden jez proti Slovanom, kjer bo letos zborovala omenjena skupščina. — Naj se „Legovci“ nikar preveč na hrupijo s tem „baluardo contro gli slavi“, kajti dobiti utegnejo, kedar jim bo najmanj ljubo, povsem jasen dokaz, da Gorica stoji na slovenskih tleh.

Novi notar v Ajdovščini. — O gosp. dr. Mariju Pascoletto piše „Slov. Narod“ iz povsem zanesljivega vira, da je v besedi in pisavi popolnoma več slovenskemu jeziku ter prijatelj slovenskemu narodu že iz dijaških let. Na Dunaju je mnogo občeval s Slovenci in je jako pravičen in pošten mož. — Gospoda notarja spremlja torej dober glas v Ajdovščino. Naj bi tudi dejanski dokazal, da je bil ta dobri glas povsem resničen!

V Sežani snujejo požarno brambo. Občina je namreč že pred več meseci dobila novo gasilko. — Čitalniška zastava se posveti najbrže tekom poletja. — Poslopje, v katerem se nahaja c. kr. okrajno glavarstvo in sodišče, je v takem stanu, da nikakor ne ustreza več potrebam. Zato zgradé novo poslopje, v katerem bo za vse c. kr. urade dosti primerne prostora.

V Kanal je prišel v torek iz Opatije nemški dvorni maršal baron Mirbach, da si je ogledal tamošnji grad in sploh posestvo nekdanjih francoskih knezov Blacas. Neka njegova sorodnica je tudi dedič po istih knezih in v njenem imenu je prišel pogledat posestvo, ker ga je prilika zanesla z nemškim dvorom v Opatijo. V Kanal ga je spremljal namestniški svetovalec vitez Bosizio.

Z Nabrežine nam sporočajo, da je padla v torek blizu Bivija iz železničnega vlaka neka deklica ter se močno pobila. Neka gospa peljala se je iz Trsta v Italijo s svojo triletno hčerko. Ta se nasloni na okno, vrata se odpro in deklica pade v hipu na tla. Ko se na vpitje vlak ustavi, misliti si moremo, kaj je čutila nesrečna mati pri pogledu svojega otroka. Vsa krvava in pobita je deklica sama ustala, toda zdravnik v Tržiču, kjer so pustili ranjeno deklico, rekel je, da težko okleva in ozdravi. Nesreča nikoli ne spi!

Iz Brd, 18. aprila. V št. 9. letošnje „Soče“ in sicer v prilogi stoji dopis „iz Brd“, ki stavi neko uprašanje na moj naslov rekši „uprašam dopisnika -a- (v „Slogi“ št. 4. od 15. febr.), v kaki zvezi so gg. učitelji s tistim pismom brez podpisa. . . .?“

Ker se ta g. „vprašam“ ni podpisal pod svoj dopis, ne vem, komu odgovoriti ter prav radi tega nepodpisa slutim, da je bil v nekaki, recimo, dušni zvezi z onim pismom brez podpisa.

Kdor piše „vprašam dopisnika -a-“, naj se podpiše s črko, ki stoji v sredi njegovega priimka, n. pr. (ako je „krt“) s črko -r-. Potem se da odgovor.

V zadnjem „Primorcu“ nahaja se dopis iz Kozane, ki potrebuje popravka. Društvo „Sloga“ je poslalo županstvu prošnjo za podporo slovenskim šolam v Gorici. To prošnjo je objavil g. župan v 1. seji ter predlagal, naj se dovoli 20 do 25 gl. iz občinske blagajnice.

Ta predlog je podpiral staršina A. Ž. in svetoval, naj se dovoli okroglo število 50 kron. V tej obliki je bil predlog enoglasno sprejet od vseh (24) udov staršinstva, dasi-

ravno je bilo pred tem rešenih premnogo prošenj za podporo. —

Dopisnik „iz Kozane“ pravi, „da se nismo nad njim (g. Antonom pl. Reja) varali, ko smo se, kar nas je tu (v Kozani?) odločnih rodoljubov, potegovali za njegovo izvolitev županom“. — To ni resnično. Potegovali so se nekateri Kozanci, n. pr. g. Anton pl. Reja, g. Andrej Širok, za izvolitev g. Stekarja, drugi Kozanci za izvolitev koga drugega županom; še le v zadnjem trenutku, na dan volitve županstva, ko se je imela volitev razpršiti, so se zjediniли kozanski staršine za volitev g. Antona pl. Reje županom. Brez potegovanja izvoljen biti županom je častno; a dopisnikova švigašvaga čez dva praga ni častna. (Tudi mi menimo, da „šviga-švaga“ ni posebno častna, ali ne g. dopisnik? Ured.) — a —

Furlanski parni tramvaj. Goriska trgovinska in obrtna zbornica je imela sejo, v kateri se je razpravljalo o furlanskem naravnem tramvaju. Seje so se udeležili poleg zborničnih članov tudi zastopniki dež. odbora, magistrata in inženirja Antonelli in Dreossi, katerima se je naročilo, da se poslužujeta načrta Gorica-Oglej. Glede proge Gorica-Ajdovščina se je sklenilo, da se vrše nova poizvedovanja. Ko bodo dovršena pripravljala dela, komisija pregleda vso progo Ajdovščina-Oglej.

Iz Staregasela pri Kobaridu: — „Kakó koristno je na vse strani, ako so občinska zemljišča razdeljena, spoznavamo Staroselci vedno bolj in bolj. Razdeljenje se je dovršilo pred dvema leti, ali še la zdaj začnemo svet prav uživati.

Vsak občanar je dobil v štirih kosih 12 oral sveta; vrhu tega bliza vasi mali kos zemljišča za zelenjavo.

Gozda je dobil vsakdo toliko, da ima dosti drv tudi za prodaj na Laško. Pa tudi lepe travnike si občanarji prirejajo in sejejo deteljo. To povzdigne živinorejo, ki je pri nas glavna podlaga blagostanju.

Pa tudi sadno drevje so nekateri občanarji že začeli saditi. Naj bi njih vzgled posnemali tudi drugi, kajti tudi umno sadjarstvo bi nam dalo mnogo dobička. Upamo, da novo sadjarsko društvo v Kobaridu bo naši občini v veliko korist.

Pa tudi vinska trta bi pri nas dobro rodila, ker večidel naših zemljišč je v prisolnčnem kraju pod Humom in Stolum. Da je to res, pričajo nam vinogradi pri Kobaridu. To vino bi sicer ne bilo za prodaj, ali saj tega niti treba ni. Za domačo pijačo bo pa prav izvrstno. Zato le pridno sadimo tudi vinsko trto, da takó svoja zemljišča na vse strani prav dobro izkoristimo.“

Potovanje na Sveto Goro pri Gorici 7. maja meseca 1894. — Odbor za to potovanje razpošilja sledečo okrožnico:

Velečastiti gospod!

Lansko jesen je bilo sto let, odkar se je znova odprlo svetišče Matere Božje na Sv. Gori pri Gorici. Radi bolezní, ki je žugala po sosednih deželah, ni moglo naše ljudstvo tega spomina obhajati s tisto gorečnostjo, ki bi mu jo bilo navdihnilo zaupanje in ljubezen do Marije.

Koliko dobrot se je tam gori podelilo s prestola milosti in usmiljenja nestetim krdelom romarjev od dne (junija meseca 1539), ko je Mati Božja blagovolila izbrati si vrh te gore v prelubo bivališče! Tri stoletja in pol uže

zatekali so se verniki tudi iz daljnih dežel semkaj in potolaženi v javnih in zasebnih nadlogah vračali se s tega kraja nebeških milostij, duševnih radostij, hvaleč mogočnost Marijino.

Temen oblak grozil je zagrniti svetišče l. 1786., kadar se je božja pot odpravila; a po nevihti se je spet prikazal v lepem svitu obraz prečiste device. Cerkev se je obnovila ter zopet posvetila slovesno službi božji v 29. dan septembra meseca 1793. l. in uprav zategadelj želimo zdaj praznovati svečano stoletnico tistega znamenitega dne.

V ta namen in da se h krati izprosi svetemu Očetu Leonu XIII. o petdesetletnici Njegovega škofovanja posebno varstvo prečiste device Marije, račil je prevzvišeni in prečastiti knezonadškof gorški odobriti predlog, ki mu ga je stavil odbor za praznovanje petdesetletnice papeževe, naj se priredi namreč iz vse škofije skupna božja pot na Sveto Goro, in je določil zato 7. prihodnjega meseca maja.

S srčnim veseljem naznanjujoč to novico drznemo se Vas, velečastni gospod, prositi, da bi si tudi Vi prizadeli, kakor najbolje veste in znate, da ustreže ta katoliški pojav z mnogobrojno in dobro urejeno udeležitvijo duhovščine in vernega ljudstva dostojno svojim plemenitim namenom.

Na Sveto Goro dejte torej, kamor je položila svoji nogi Blažena Devica Marija, na Sveto Goro, kjer je odprla bogat vir tolažbe in vzveličanja!

Tam gori se hočemo vsi, dasi različni po šegi in narodnosti, združiti vender v jedni sami želji, proseč pomoči Marijine trpečemu papežu; in v zaupanji na mogočnost nebeske Kraljice obljubimo pod krilom njenega svetlišča, pred čudotvorno njeno podobo, da vedno ostanemo stanovitni v naši veri, zvesti sinovi Matere svete cerkve in svetega Očeta papeža.

Gorica, 16. aprila 1894.

Odbor.

Tej okrožnici je dodan sledeči red, po katerem se ima ravnati sprevod na Sv. Goro:

1. Ob 3 1/2 zjutraj 7. maja dajo zvonovi v veliki cerkvi prvo znamenje; tedaj se vzdignejo prvi oddelki, da more glavno jedro sprevoda točno ob 4 zjutraj odri-niti iz stolne cerkve.

2. Pred vsemi pojdejo po navadnem redu pri obhodih dekanije iz okolice in z dežele.

3. Potem pride na vrsto mestna duhovščina vkupe z zastopniki duhovnih redov.

4. Za to skupino gre „Circolo cattolico“ gorški, dalje meščanje in verniki došli iz bližnjih škofij.

5. Krdela, ki pridejo po določeni uri, pridružijo se lahko sprevodu mej potjo, posebno v Solkanu.

6. Oddelki iz gorskih krajev naše škofije pojdejo po svojem navadnem poti v sprevodu na Sveto Goro.

7. Mej potjo se bodo pele litanije vseh svetnikov in litanije Matere Božje poleg drugih pobožnih pesem; molil se bode rožni venec in druge molitve.

8. Čete, čakajoče v Solkanu, se napotijo dalje še le, kadar zapazijo, da prihaja sprevod iz mesta.

9. Ko pridejo razne župnije na vrh gore druga za drugo po vrsti, pojdejo tako lahko v cerkev, ter vzprejmejo sv. zakramente in

naredijo potem prostor drugim, ki gredo za njimi.

10. Za vhod v svetišče namenjena so velika vrata, za izhod pa dvojna stranska vrata, da ne nastane kaka zmešnjava.

11. Pri vходу se zapoje „Ave maris stella“; pred oltarjem pa antifona: „Sub tuum praesidium.“

12. Pol ure potem, ko pride mestna duhovščina z glavnim delom spreveda, bode slovenski cerkveni govor; palem bode pontifikalna maša; po maši sledi propoved v laskem jeziku. S slavonspevom „Te Deum“ in z blagoslovom z Najsvetejšim se konča cerkveno opravilo.

13. Za dober red, ki se prav živo vsem priporoča, skrbeli bodo še posebni reditelji, katere, prosimo, naj posameznim krdelom določijo preč. gg. duhovni pastirji.

Ta spored je pregledal in odobril prevzvišeni naš knezo-nadškof.

V Gorici, 16. aprila 1894.

Odbor.

Ni dvoma, da dne 7. maja katoliško prebivalstvo na Goriskem vredno proslavi stoletnico našega priljubljenega svetišča M. B. na Sv. Gori.

Tržne cene. — Kava santos 158 do 160, sandomingo 164, java 168, portoriko 176, 188, moka 185, cejlon 188. — Sladkor 36. — Petrolij v sodu 18 1/2, v zaboju 5.70. — Slanina 52. — Maslo surovo 64 do 72, kuhano 90.

Moka št. I. 13.10, št. II. 12.40, III. 11.20, IV. 10.70, V. 10.40. — Otrobi debele 5.—, drobne 4.30. — Turšica 5.80 do 6.20, činkvantin 6.—, bela 5.60.

Cene se razumejo le na debelo, t. j. na kvintale.

Kresovi. — Rodoljubni duhovnik nam piše: Dne 7. maja pojde na Sv. Goro procesija v proslavo 100-letnine obnovenja tamošnje božje poti. Ali bi ne bilo lepó, ako bi se po naših gričih in hribih, vsaj blizu Sv. Gore, prižigali kresovi v proslavo te stoletnice?

RAZNOTEROSTI.

Socijalistiški shodi na Dunaju. — V nedeljo zborovali so dunajski socijalni demokratje na 6. raznih krajih. Zborovanj udeležila se je ogromna množica ljudstva. Petero zborovanj končalo je mirno in v redu, šesto pa je razpustila policija, ker je delavski vodja Neumann jako oestro napadel vlado zaradi nje opreznih naredeb glede 1. majnika. A tudi tukaj razšli so se zborovalci, glasno protestujoč proti razpuščenju shoda, ne da bi bilo izgredev. V vseh 6. zborovanjih priporočali so govorniki, da se praznuje 1. majnik, da se uvede splošno volilno pravo in da se odpravi militarizem, posebno pa so protestovali proti črnovojniškemu zakonu.

Slovenski škof v Ameriki. — V Saint Claudu v državi Minesota je bil voljen škofom Slovenec č. g. Jakob Trobec. Dosedanji tamošnji škof msgr. Zardetti bode baje imenovan nadškofom v Bukureštu. Sedaj imamo že 3 škofo Slovence v Ameriki.

Novi srbski poslance na Dunaju. Kralj Aleksander imenoval je poslancem na Dunaju bivšega ministerskega predsednika Simića. Isti odpotuje dne 26. t. m. na svoje mesto.

Cesar gre vender v Budimpešto? Kakor poroča „Budapester Correspondenz“,

pride Nj. Vel. cesar dne 26. maja v Budimpešto in ostane tam nekoliko tednov.

Zaroka cesarjeviča. — Kakor piše uradni list ruske vlade „Journal da St. Peterbourg“, veseli se vsa Rusija zaroke cesarjeviča Nikolaja Aleksandroviča s princesinjo Alico Heško princesinjo, da vsprejme ruski narod z občutki iskrenega, globokega spoštovanja, kakoršno goji ves narod za sina ljubljene vladarja. (Cesarjevič Nikolaj Aleksandrovič rojen je v Peterburgu dne 6. (18. po st.) maja leta 1868., je torej v 26. letu, nevesta princesinja Alica pa je rojena v Darmstadtu dne 6. junija 1872. leta, torej je sedaj v 22. letu. Ur.)

Potres na Grškem. — Dne 21. t. m. bil je potres po vsej Grški. V mestu Larissa zrušilo se je mnogo hiš, in 20 otrok ubile so ruševine lariškega samostanskega vzgojišča. V mestu Calcidu ubitih je 5 oseb, v raznih mestih in selih pokrajine Louidske bilo je ubitih 129 oseb in okolo 200 ranjenih. Dne 22. t. m. ponovil se je potres, ki je skoraj popolnoma uničil mesto Tebensko. Ne zna se še, koliko oseb je ponesrečilo. Kralj in minister notranjih poslov odpotovala sta na lice mesta. — V Calcide ni ostalo niti jedno poslopje nepoškodovano. Kaznenice državne kaznilnice v istem mestu morali so izpustiti (!), da ne bi jih posulo poslopje. — Grozno se je pojavil potres v Dragani. Zemlja odprla se je na raznih krajih, iz hribovja nad mestom pa so padale ogromne skale na hiše. Ljudje so malone zblaznili od groze.

Košutovanje. — Mestni zastop Budimpeštanski podaril je za Košutov spomenik 20.000 gld. Za Košutov spomenik pobirajo po vsej deželi in celó poolah. Celó ženstvo hoče širiti Košutove ideje. V ta namen se je osnovalo v Budimpešti posebno žensko društvo.

Slike iz Italije. — V Brescii našli so umorjenega bogatina Camevalija. O morilcih ni nikakega sledu. — V Carleone sta dva lopova umorila odvetnika Bentivoglio-a, prebodiši ga šestkrat. — Pri Girgenti našli so mrtvo in razmesarjeno truplo posestnika Biondo. Poleg trugla sta ležala dva druga kostnjaka. — V Solignu je izvršil parček iz najodličnejših krogov dvojni samomor.

Kobilice na Sardinskem otoku. — Poročila iz Sardinije javljajo, da so se kobilice pokazale po vsem otoku v strahoviti množici. Znano je, da popotuje ta požrešna živalica v ogromnih tolpah in kamor sede oblak kobilic, tam ne ostane niti listja, niti biljke. Več sto ljudij zatira to živo kugo in vlada plačuje 30 centezimov za vsak nabrani kilogram kobilic. Izračunili so, da se jih je nabralo v enem samem dnevu do 800 milijonov komadov (!), kajti na vsake 4 kilogr. pride jih okolo jeden milijon. (?)

Iz rimskih katakomb. Listi poročajo, da je našel mons. dr. Wilpert v Rimu nove stenske slike iz prve polovice II. stoletja v glavni kapeli sv. Priscile blizu sv. Neže na severni strani Rima. Na jedni sliki vidi se daritev sv. maše. — Prelat Wilpert peča se izključno z učenjem slik po rimskih katakombah in je izdal že več učenih razprav o tem predmetu.

Volkovi. V Lupini, v okraju Nova Gradiska na Hrvaškem, raztrgali in požrli so volkovi po noči kobilo, katera se je pasla na prostem. Našlo se je samo nekaj oglodanih

ostankov. Dan pozneje pa so napadli na paši pri belem dnevu zrebe, katero so hudo ogrižli. Napadeno zrebe je zbežalo mej ostale konje, ki so s kopiti odgnali napadalce.

Na biciklu iz Londona v Carigrad. 15 t. m. pripeljal se je v Trst znani angleški biciklist Jefferson, ki se je odpeljal dne 10. marca iz Londona preko Pariza in Milana. Iz Trsta odpeljal se je čez Reko, Karlovec, Beligrad, Sofijo in Plovdiv v Carigrad, kamor upa dospeti do dne 20. maja. Vso progo ki je dolga 4000 km., prevozi za svojo zabavo. Tržaški biciklisti so ga lepo sprejeli — in ga pri odhodu tudi spremili iz Trsta.

Rumunske rodoljubkinje slovaškim sestram. Pod predsedstvom gospe Ratin osnovalo se je društvo rumunskih rodoljubkinj na Ogrskem in Sedmograškem, da brani rumunsko narodnost. Odposlal se je poziv z več nego 600 podpisov slovaškim rodoljubkinjam, da storé jednako in se združijo z njimi v obrambo svoje narodnosti. Slovaške rodoljubkinje so odgovorile navdušeno in ustanovile odbor, ki bode deloval na to, da se tudi mej njimi ustanovi jednako društvo.

Veseli zapor. Sultan je minuli petek (turška nedelja) na bajram odredil, da se vsi, ki so zaprti v Carigradu zaradi dolgov, oproste. Prej pa je plačal sultan dolgove vseh zatvorcev iz svoje zasebne blagajne, vrh tega so bili jetniki še dobro pogoščeni, predno so jih izpustili iz zapora.

Velikanska steklenica. Šampanjska tovarna v Freiburgu dala je izdelati v neki badenski steklarni velikansko šampanjsko steklenico. Steklenica je 8 metrov visoka, ima 2 1/2 metra v presežku; tehta 28 stotov in drži 15.000 litrov. Ta ogromna steklenica bode razstavljena v kleti imenovane šampanjske tovarne.

Spomlad na Sicilskem otoku. V Mesini in v okolici je razsajal minuli torek zopet hud snežen vihar, mej katerim je padala toča. V pristanišču San Alessio vsidrani parobrod finančnega vodsta „Umberto I.“ tresčil je vihar s tako močjo ob nabrežno zidovje, da se je parobrod razbil. Dva mornarja sta utonila.

Upor zaradi suše. Vsled trajnega suhega vremena je nastalo v Turinu tako pomanjkanje vode, da so se morali napeljati nekateri studenci v bližnji Trani v mestni vodovod. Kmetje pa so se uprli temu in začeli zvoniti plat zvona in so hoteli preprečiti dela. Morali so priti vojaki na pomoč, ki so zasedli vso okolico.

Milijonar kot služnik. V Bambergu na Bavarskem pripeljal se je nedavno po noči neki trgovec z vlakom ter se je zaman oziral po kakem služniku, ki bi mu nesel prtljago in ga odvedel v hótél. Konečno zagleda starega bledega moža v priprosti obleki in ga naprosi, naj mu nese prtljago. Ko sta dospela v hótél, zahvali se trgovec ter stisne svojemu vodniku jedno krono našega denarja v roko. Jako pa se začudi, ko mu nositelj priloži še jedno krono, ter mu vrne oboje, češ, da bode mogel plačati prenočevanje. Ko je došel lastnik hótela in je jako ponižno pozdravil dozdevnega služnika, izvedel je tujec, da mu je prtljago nosil — milijonar, ki pa je urno odšel.

Nočni marši v francoski vojski. Francoski vojni minister je izdal ukaz, da se od dne 15. aprila do 15. septembra ne sme nobena vojaška vaja vršiti po dnevi. V to

svrhu se morajo uporabiti nočne ure, t. j. čas mej zahodom in izhodom solnca.

Boj s turškimi razbojniki. Blizo Soluna napadli so pri vasi Senče turški razbojniki oddelek avstrijskih železniških delavcev. V boju bil je jeden Madjar ustreljen, štirje avstrijski delavci pa so bili težko ranjeni.

Gospodarske novice.

Kako pokončevati gosenice. — Ker se večkrat pripeti, da se gosenice, posebno ako je bilo preteklo leto ugodno zalegi te nesnage, zarode v toliki množini, da popolnoma končajo drevesne liste ter na ta način uničijo tudi ves zarod, je neobhodno potrebno, da se pokončujejo vsako leto po drevju, grmovju in živih mejah, kajti ob dveletni sadni pridelek pride, komur se ne posreči goseničjih gnezd spraviti z drevja. Med listi na vejah vidi se namreč prepletena tkanina (zapredek), v kateri najdemo na stotine gosenic, ako jo odpremo ali raztrgamo. Gosenice pa je treba odpraviti z dreves, predno izlezejo iz gnezd, kar se ponekod zgodi že sredi meseca marta, kajti neprimerno več truda in stroškov bo stalo pokončevanje gosenic, ako so že izlezele iz gnezd. Sicer se pa po zimi tudi laže zapazijo, ker so veje še gole.

Goseničja gnezda se vspešno odstranjujejo na te le dva načina: Vzamejo se nalašč zato napravljene škarje, ki naj privežejo na dolg drog ter naj se z njimi postrizajo vršički onih vejic, na katerih vise goseničja gnezda. Odstrizeni vršički naj se spravijo na kup ter naj se potem sežgo. Drugače pa gosenice lahko pokončujemo na ta način, da jim pozigamo gnezda s tako zvano goseničjo bakljo. Kakor škarje, priveže naj se tudi baklja na dolg krog, da se z njo laže dosežejo goseničja gnezda.

„Kmet“.

Solnčnično seme je dobra piča za perutnino. Kokoši, katerim se daje to seme, obilneje nesó in dobe lepše perje, kar je posebne važnosti, če se kokoši mislijo pokazati na kaki zastavi.

Laneno seme, katero je bilo na mrazu, vzkali hitreje, rastlina poprej razvije liste in tudi poprej zori.

Otemnele okenske šipe se dajo zopet svetle narediti, če jih večkrat z zelenimi koprivami drgnemo.

O kravah, ki se težko molzejo. — Kakor različni so uzroki, iz katerih se krave ne puste mleztii, isto tako različna so sredstva, s katerimi skušamo v okom priti temu zlu. V prvi vrsti svetujemo, da se s takimi kravami mirno ravna. Ako kravo rado segeta, vzdigne naj se ji prednja noga, pa se bo lahko molzla. Ako jo sesa tele, dobro jo je potem, ko se tele nasesa, dobro izmleztii. Ako je prehlajenje vzrok, da se krava ne da mleztii, potem je treba poskrbeti za suho ležišče, treba je paziti, da krava ne stoji na prepihu ter da redno molze, in sicer tudi tedaj, ako ji iz vimena ne dohaja več pravo mleko, ampak le neka sirnata tvarina. Ako je pa pregreto vime, potem naj se pod kravo postavi posoda vrele vode, krava pa naj se pokrije s kako odejo, tako da sopar obkroža kravje vime. Vodni sopar je dobro sredstvo proti vnetju in krave ostanejo pri tem opravi lu navadno mirne. Ko se je to zgodilo, osuši naj se vime do cela in namaže naj se z mazilom iz enakih delov sladkega, svežega ter

čistega laškega olja in jajčjega rumenjaka, vsega skupaj prilično za dve navadni žlici. Ako je pa zamašen kak sesec, mora se previdno predreti s pletilno iglo. Seveda je živinče pri tem opravi lu treba prav trdno držati. Paziti pa se mora, da se luknjica zopet ne zaraste ali zalepi. Zato naj se vtakne vanjo kos strune, kakeršne rabimo za gosli, in naj se pusti notri do drugega dne. Drugi dan naj se izvleče, v luknjico pa naj se vtakne kos nekoliko debelejšje strune. S tem naj se nadaljuje tako dolgo, dokler sesčeva luknjica ne odstane odprta.

Pomlajevanje sadnega drevja. — Pride čas, ko pri sadnem drevju začne ponehovati rast ter večkrat tudi popolnoma preneha, tako da se na njih izcimijo le še sadunosne vejice. To se pa tem prej dogodi, čim manj redilnih močij dobiva deblo iz zemlje, čim manj se drevo oskrbuje in snaži. Ako pa les nič več ne poganja, začnejo hirati listi. Ker pa listi drevesu pripravljajo snovi za prihodnje leto, začne drevo od leta do leta vedno bolj pešati ter končno popolnoma umre. Temu se pa odpomore, ako se drevesa pravočasno pomlajujejo. To se pa tako-le godi: drevesu, katero hočemo pomladiti, skrajšamo ali odrežemo vsako posamezno vejo do polovice ali pa vsaj za tretjino. Skrbeti pa moramo pri tem početji za bodoči vrh. Ravnati je treba tako-le: 1.) Sadno drevje naj se pomlaja spomladi ali pa jeseni; za koščicasto sadno drevje je bolje, ako se pomladi jeseni. 2.) Z ozirom na velikost drevesa treba je pustiti po dve ali tri veje in poleg teh vse vejice, ki rasto na skrajšanih vejah pod odreznim mestom. Postranske veje se po enem ali dveh letih pomladijo ali celó popolnoma odstranijo. 3.) Vsaka veja naj se odreže prav blizu vejic, in sicer bodi odrezna ploskev pravokotna. Rane naj se skrbno zamažejo z drevesnim voskom ali pa s katranom. Paziti je treba, da ne bodo večje nego 5 do 6 centimetrov. Drugo leto po pomlajenji naj se drevo ogleda ter naj se odstranijo pregoste vejice. Puste naj se pa močnejše vejice, ki kažejo, da postanejo močne veje; a še te naj se pomladijo. Pri naših plodunosnih jablanah in hruškah je pomladitev treba ponoviti vsakih deset let. Še bolj pogosto naj se to zgodi pri slivah in češpljah.

Miši in podgane pokončamo, ako jim nastavimo „grenke mandlje“, katere drobno zrezana potresemo s sladkorjem in z moko. Živalice jih rade snedó in poginejo. —

„Lesne črve“ preženemo, če namažemo črviv les s petrolijem, ali pa z bencinom.

Madeži oljnatih barv na steklu (pri šipah) se odstranijo, če se pomažejo s trpeninovim oljem; ko se omeheajo, omijejo se z vodo. Paziti je pa, da ne pride olje na okvir.

Da kis ali ocet ne začne vreti ter se tako pokvari, treba ga je segreti in pustiti, da vreje nekaj minut. Takó segret in ohlajen kis ostane dober dolgo časa.

Mesó se dalj časa ohrani, ako ga odrgaš z drobno zmrvenim sladkorjem. Pri porabi se omije s čisto vodo. Meso nič ne izgubi, timveč postane celó boljše.

Za kratek čas.

Natančno. Major (k vojakom): „Znate plavati?“ — „Da gospod major!“ — „Kje ste se naučili?“ — „V vodi, gospod major!“

Glavna stvar. Strežaj: (tujem razkazujoč starodaven grad) „Tukaj vidite sobo, v kateri je bil knez umorjen. — Tu je posoda, v kateri si je umil morilec roke. — Tukaj je pa pušica, v katero se meče denar.“

Zlobno. Gospod: „Kaj, gospod doktor, vi še niste postali zdravstveni svetnik?“

Zdravnik: „Mi imamo preveč sovražnikov na tem svetu.“

Gospod: „No, kaj šele na drugem.“

Razlika. Oče: Vi prosite roko moje hčere. Saj ona nema ničesar.

Snubač: „Nič za to: Saj ima njen oče.“

Izdajatelj in urednik A. Gabršček.

Tiska „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček.

I. Cej gostilničar v Židovski ulici št. 5 toči naravno brisko vino.

Andrej Jakil, tovarnar usnja v Rupi, ima na levem voglu s Kornja v Gosposko ulico. Usnje in podplate vseh vrst prodaja po zmernih cenah. Enako druge potrebščine za čevljarje.

Franc Bensa v ozki ulici št. 8 v Gorici, prodaja vsakovrstno usnje, podplate, kopita, sploh vsa orodja in potrebščine za čevljarje. Zagotavlja dobro blago po zmernih cenah zato se sl. občinstvu priporoča za obilen obisk.

Franjo Jakil

tovarna kož v Rupi p. Miren in zaloga usnja v Gorici Raštel št. 9.

Novine Franc,

mizarski mojster, ima svojo delavnico v Ozki ulici (Via Stretta) v Gorici št. 1. Priporoča se slovenskim rojakom.

Ivan Druša

na Travniku, ima bogato zalogo vsakovrstnega usnja ter raznega orodja in potrebščin za čevljarje. Prodaja na drobno in na debelo.

Ivan Reja

krčmar „Alla Colomba“ za veliko vojašnico na desnem voglu v ulico Morelli, toči domača vina in ima domačo kuhinjo. Cene prav zmerne.

Anton Obidič

čevljar v Semeniški ulici št. 4. se priporoča Slovencem v mestu in okolici za blagohotna naročila.

Ivan Kavčič

veletržec na Kornu ima zalogo Dreherjevega piva ter žita, moke, soli in otrobij.

Ivan Dekleva

veletržec z vinom v Gorici ima v svojih založnicah vedno na izbiro vsakovrstna domača vina bela in črna istrijanska ter bela dalmatinska. Pisarnica se nahaja v Magistratni ulici. Prodaja na debelo.

Anton Fon

v Semeniški ulici ima prodajalnico vsakovrstnih klobukov in kap ter gostilnico. Toči vedno dobra in naravna vina.

Spominjajte se o vsaki priliki šolske dece v „Sloginih“ učnih zavodih.

Anton Koren

trgovec v Gosposki ulici, prodaja razno lončarsko, porcelanasto in stekleno blago, reže in vklada šipe v okna, reže in napravlja okvirje za zrcala in podobe.

Peter Birsa

gostilničar pri veliki cerkvi (Corte Caravaggio št. 4.) priporoča sl. občinstvu izborna domača vina, vedno dobro sveže pivo, domačo kuhinjo; postrežba točna.

Ivan Pečenko

veletržec z vinom (na debelo v Vrtni ulici št. 8. poleg ljudskega vrta na desno) prodaja nad 56 litrov po najnižjih cenah pristna bela in črna vina, in sicer: vipavska, furlanska. — Zagotavlja dobro, pristno blago, točno postrežbo in nizke cene.

Ant. Jeretič

za veliko vojašnico v Gorici prodaja vse izdelke, ki spadajo v šolsko in pisarniško rabo kot: papir, peresa, svinčnike, knjižice, knjige za upisovanje, itd. Pisanke in risanke iz do-brega papirja izdeluje v svoji delavnici, na kar se slavno učiteljstvo še posebno opozarja.

Martin Poveraj

civilni in vojaški krojač v Gorici, priporoča svojo veliko zalogo blaga kakor tudi gotovih oblek. Dalje: srajce, spodnje hlače, zavrtnice, civilne, vojaške in uradniške ovrtnike, sablje z vso opravo, zlate in sreberne zvezde skratka: vse, kar je potrebno za gospodo vsakega stanu. Obleke po naročilih izdeluje točno in po nizki ceni.